

TONG YULDUZI

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

2010-yil
21-iyun
N:25
(66774)

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiga boshlagan

ISSN - 2010-6092

QORAQALPOQ QO'SHIG'I

Aziz o'quvchilar!

Yurtimiz uzra oltin yoz kezib yuribdi. Biringiz oromgohda, biringiz dalada, boshqa biringiz esa yozgi ta'ilni o'z xohishingiz bilan o'zingiz istagan manzilda shodon o'tkazayotganingiz aniq.

Kattalar esa allaqachon yangi o'quv yili kuni sizlarni shod-xurram kutib olish uchun barcha tayyorgarliklarni boshlab yuborishgan.

Tahririyatimizning tinib-tinchimas xodimlari – opa-akalaringiz siz uchun yangi-yangi maqola, xabar va lavhalar tayyorlab charchamayaptilar. Biz sizlardan bu to'g'risida juda ko'plab xatlar olyapmiz, ayrim tengdoshlaringiz qo'ng'iroq qilib, gazetamizning maxsus sonlari haqidagi fikrlarini bildirishmoqda. Masalan, Xorazm, Farg'on, Samarkand, Navoiy, Surxondaryo viloyatlaridagi o'quvchilarimiz bizdan minnatdor ekanliklarini bildirishgan. Ayniqsa, ular gazeta orqali juda ko'p do'star orttirishganini mammuniyat bilan yozishgan.

Biz ana shu an'anamizni davom ettirib, bugun qoraqlpog'istonlik tengdoshlaringiz haqida hikoya qilishni lozim topdik. Siz rang-barang sahilarda mas'ul rahbarlar, ustoz va murabbiylar hamda tengdoshlaringizning dil so'zlari bilan tanishasiz. Shu bilan birga qoraqlpog'istonlik o'quvchilarning ijod namunalari ham e'tiboringizga havola etiladi.

Xullas, bir qo'shiq yaraldi, qoraqlpoq bolalar qo'shig'i!

Uni tinglang, fikr-mulohazalariningizni bizga yozib yuboring. Sizning eng yaqin do'stingiz va sirdoshingiz bo'lgan gazetamizning keyingi sonlarini kuzatib borishni ham unutmang. Oldinda siz-u bizni ko'hna Buxoro, bepoyon Qashqadaryo, Sirdaryoning sirli sohillari-yu, Jizzaxning purviqor tog'lari, go'zal vodiyning ko'rki bo'lgan Andijon va Namangan, Toshkent viloyati hamda go'zal poytaxtimiz Toshkent shahri sayohatga chorlaydi.

Quvnoq yozingiz ko'ngilli o'tsin!

Qoraqlpog'iston Respublikasi bolalar va o'smirlariga bag'ishlangan

MAXSUS SON

2010

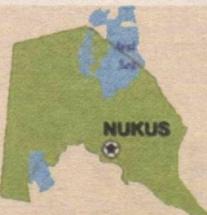
Tong yulduzi
21-iyunBugun sizlarni Qoraqalpog'iston
Respublikasi bo'ylab sayohatga chorlaymiz

Qoraqalpog'iston Respublikasi tarkibida 14 ta tuman, 2 ta shahar mavjud. Bu yerda paxta, sholi va qoraqalpog'iston yetishtirish keng yo'lga qo'yilgan. Amudaryoning quyisi qismida, Orol dengizining janubiy qirg'og'ida joylashganligi respublika hududiga o'zgacha chiroy baxsh etadi. Tabiatining xilma-xilligi kishini hayratga soladi. Unchali katta bo'lma-gan tog'lik hududlari, Amudaryodan ajralgan irmoqlar, kichik ko'lchalar, to'qay-zorlar va keng tekislikdagi botqoqliklar tabiatning noyob mojizasi sifatida hududga rang-baranglik bag'ishlaydi.

Respublikada qishloq xo'jaligi bilan bir qatorda sanoatning ko'plab sohalari ham keng rivojlangan. Turli xil tabbiy boyliklari ko'pligini ham alohida ta'kidlash lozim.

Qoraqalpog'iston Respublikasi o'zining Davlat Gerbi, madhiyasi hamda bayrog'iga ega.

Qoraqalpog'iston hududida tarixiy qalalarning qoldiqlari juda ko'p uchraydi. Ular uzoq o'tmishda bu yerdarda kattakatta shaharlar bo'lganligidan darak beradi.

HAR BIR BOLA E'TIBORDA

Ahmet NARIMBETOV,
Qoraqalpog'iston Respublikasi

Xalq ta'limi vaziri vazifasini vaqtinchalik bajaruvchi:

«Bar kamol avlod yili» Davlat dasturida belgilangan vazifalarining ijrosini ta'minlash maqsadida Qoraqalpog'iston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligining 2010-yil 10-fevraldag'i 28-soni buyrug'i qabul qilindi. 15 nafar g'oliblar «Yilning eng yaxshifan o'qituvchisi» ko'rik-tanlovining O'zbekiston bosqichida ishtirot etishdi. Respublika O'quvchilar saroyida o'tkazilgan «Voyaga yetmaganlar orasida jinoyatchilik va

Mazkur 2009-2010-o'quv yilimiz «Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligi» o'quv yili deb nomlanib, ko'plab ibratlari ishlari amalga oshirildi va oshirilmogda. Bugungi kunda 217 ta umumta'lim maktablari ZiyoNET tarmog'iga ulangan.

giyohvandlikning oldini olish» mavzusidagi seminar-trening, Beruniy tumanidagi 49-umumta'lim maktabida bo'lib o'tgan «Voyaga yetmaganlar ishlari bo'yicha komissiyasi ishlarinining sama-

60 ta maktabdan tashqari ta'lim muassasalardagi 45237 nafar o'quvchi, 21 ta o'quvchilar saroyida 17135 nafar o'quvchi, 11 ta texnik ijodiyot markazida 6917 nafar, 19 ta «Bioekosan» markazida 3048 nafar, 6 ta yosh sayohatchilar va o'lkashunoslar markazida 2604 nafar, 3 ta til o'rganish markazlarida 5533 nafar o'quvchilar bo'sh vaqt-

radorligini oshirish metodlari» mavzusidagi hududiy seminar o'qituvchi va o'quvchilarda katta taassurot qoldirdi.

Yozgi ta'til davomida ham har bir o'quvchi e'tiborimizda bo'ladi. Respublikamizdagi

larini mazmunli va maroqli o'tkazadilar.

Farzandalrimizning yozgi ta'llillari quvnoq va ko'ngildagidek o'tishi uchun biz pedagoglar, ota-onalar birdek mas'ulmiz.

MASLAHATGO'Y YETAKCHIM!

Yetakchimiz Nargiza opa Tajimuratova yosh mutaxassis bo'lishiha qaramay, maktabimizda ko'plab ibratlari ishlarni amalga oshirilmogda. Har o'quvchining iste'dodi, qiziqishi, qobiliyatini o'rganib chiqib, «Zulfiyaxonim qizlari», «Yosh rassomlar», «Lider qizlari» klublarini tashkil qildi. Qolaversa, yetakchimiz Nargiza opa ijod bilan ham shug'ullanib turadi. Uning she'rlari, maqolalari «Amu tongi», «Tong yulduzi», «Sinfdosh», «Darakchi», «Xo'jayli haqiqati» kabi gazetalarda

chop etilib kelinmoqda. Maktabimizdagi barcha o'quvchi yoshlar yetakchimiz Nargiza opani hurmat qilishadi. Chunki u mehnati, aqlzakovoti, tashabbuskorligi bilan bizga o'rnat bo'lib kelmoqda. Maslahatlar berib, kamolot sari yetaklamoqda. Biz o'z navbatida yetakchimizga o'xshashga, uning mehnatini, ishonchini oqlashga harakat qilamiz.

Chin dildan, astoydil mehnat qiluvchi,
Iste'dodni payqab, baho beruvchi,
To'g'ri yo'l ko'rsatib, shogird biluvchi,
Maslahatgo'y, mehribon aziz yetakchi!

Nazokat DAVLETBOYEVA,
Qoraqalpog'iston Respublikasi,
Xo'jayli tumanidagi 1-maktabning
«Xizmat - beminnat» guruhi sardori

QALAM TUTQAZGAN QO'LLAR

Toshga o'yib yozilgan bitiklar o'chmaganidek, birinchi ustoz saboqlari ham hamisha o'quvchi-yoshlar uchun andoza, o'rnak bo'ladi. Ilk bora qo'limga qalam tutqazgan, bor mehrini berib, o'qishni, yozishni o'rgatgan, ilmli va savodli bo'lishimizga hissa qo'shgan birinchi ustozim Zamira opa Mangitovaning mehnatlarini bir umr unutmayman. Mana, 21 yillardir mehnatsevar, oqko'nigil ustoz boshlang'ich sinflarga saboq berib, yosh avlodni egzilikka undab kelmoqda. Ustozga havas qilib, men ham shu maktabda yetakchi vazifasida ish boshladim. Kelgusida Zamira opadek fidoyi muallima bo'lish niyatidaman.

Tengi yo'qsiz dunyoda,
Sizni qo'msar bu dillar.
Hamon mening yodimda,
Qalam tutqazgan qo'llar.
Nargiza TAJIMURATOVA,
Qoraqalpog'iston Respublikasi,
Xo'jayli tumanidagi
1-maktab yetakchisi

BAXT SURATI

Baxt! Kimadir ota-ona hayotligi, yaqinlarining mehri, kim uchundir el-yurt tinchligi, xalqlar hamjihatligi baxtdir. Ba'zan esa shirin jondan kechib ham baxtga erishilar ekan. Zero, bunga tarix guvohdir. O'tgan asrning 40-yillaridagi Ikkinchili jahon urushi tarixning mudhish voqeasi bo'lgan va millionlab insonlarning jisman va qalban jarohatiga sabab bo'lgan. Davr qiyinchilagini nafaqat urush qatnashchilari, balki ayollar va norasidalar ham totishgan...

Mustaqilligimiz sharofati bilan baxt va huriy tushunchalarini yanada teranroq anglab yetdik. Bugungi kundagi tinchlik, huriy, farovon hayot baxtning surati bo'lsa, ne ajab?!

Hulkaroy RAHIMBOYEVA,
Qoraqalpog'iston Respublikasi,
Amudaryo tumanidagi 19-maktab

Bizning Xo'jayli tumanidagi 1-maktabimizda «Kamalak» bolalar tashkilotining 9 nafar sardori bor. Men ular ichida eng yoshi - «Xizmat - beminnat» guruhi sardoriman.

Uning dastlabki Bosh muharriri Maqsud Yoqubov bo'lgan. Gazetaning o'sha yillardagi sahalarini o'rganib chiqish mobaynida bolalar bir vaqtning o'zida ham ishlab, ham o'qiganlari haqida, yalqov, dangasa o'quvchilar gaza-tada tangid qilinib, namunal, mehnatkash o'quvchilarni maqtab yozilgan maqolalar mavjudligini ko'rishimiz mumkin. Muxbirlar maqolalarining ostiga «Ko'rgan», «Anig'ini bil-gan», «Kolxozi» kabi taxalluslar qo'yanlar. Tahririyat bu taxallus egalarini oshkor qilmagan, sir saqlagan.

O'sha yillarda gazetaga Sayfulg'abit Majitov, Jo'lmirza Aymirzayev, Najim Dashqorayev, Asa Begimov, Da'li Nazbergenov, Qalli Ayimbetov, Tajixmet Seyt-mamutovlar dolzarb muammolarga oid, fikr-mulohazaga chorlaydigan maqolalar yozib turganlar.

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan

Qoraqalpog'istonlik bolalar va o'smirlarining eng yaqin do'sti, aksboshi ulne uchun biedan-bir turmush oynasi bo'lgan Jetkinshek gazetasining ilk soni 1992-yil 20-yanvarda 1550 nusxada, lotin grafikasida, 76'echko'l shahrida bosmasdan chiqgan.

so'ng ma'naviyatga alohida e'tibor qaratildi. Yurtboshimiz kelajagimiz egalariga hamisha g'amxo'rlik ko'rsatib kelmoqdalar. 1999-yilning 10-iyulida 25 yoshgacha

lar, shuningdek, «Dilvar» yosh muxbirlar uyushmasi sa'y-harakati bilan tayyolangan, respublikamizdagi tanqli yozuvchi va shoirlar bilan bo'lgan ijodiy uchra-

tahsil olayotgan bo'lsalar-da, jurnalistika va adabiyot yo'naliishiha ham ilm olmoqdalar. Ayniqsa, N. Mambetirzayeva, Q.Bekniyazova, T.Kaziykulova, N.Janev akademik litseylarda ta'lim olish bilan birlgilikda gazetada faol qatnashib kelmoqdalar.

Gazeta sahifalaridagi

shekemgi tarbiya», «Balalar sporti - davir talabi» kabi ko'plab ruknlarda o'quvchilar uchun qizigarli masalalar to'g'risida so'z boradi. Har yili gazeta obunasiga oid ko'rik-tanlovlar uyuştilmoqda-ki, bu o'quvchilar sonining ortib borishiga xizmat qilmoqda.

«Jetkinshek» gazetasini tahririyati jamoasi respublikamizning har

E L I M I Z   K E L A J A G I
Y O ' L I D A

bo'lgan iqtidorli qizlar uchun Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti ta'sis etilib, ular rag'batlantirib borilmoqda. Bu mukofotga sazovor bo'lgan nukuslik Gulmira Mustafoyeva, qo'ng'irotlik Diana Mamutova, Anira Artiqova dolzarb mavzudagi she'r, maqola, hikoyalari bilan gazetamizda qatnashganlar.

So'nggi paytlarda «Jetkinshek» gazetasining fidoyi xodimlari ko'proq maktab o'quvchilar orasida bo'lib, ularning fikr-mulohazalarini o'rganib, gazetani mazmuna boyitib borishmoqda. Bundan tashqari, har yili iqtidorli o'quvchilar orasida o'tkazilib kelinayotgan ko'rik-tanlov-

shuvlar haqidagi ma'lumotlar o'quvchilar auditoriyasiga ijobiylashtirilmoqda. Bu uyushma tuzilgan vaqtida dastavval uning tarkibida 50 nafar a'zo bor edi, bugungi kunga kelib ularning soni 200 nafarga yetdi.

2004-yildan boshlab gazetaning ko'lami A-3 formatda 8 bet bo'lib kengaytirildi. Natijada, har yili muxlislarimiz tomonidan tahririyatimizga besh mingdan ortiq xatlar kelmoqda.

Yosh muxbirlarimizdan V.Xo'janova, N.Qayipbergenova, R.Jumaniyozova, S.Jumanova, G.Habibnazarov, E.O'teniyozova, A.Sartayev va boshqalar hozirgi kunda turli oliy o'quv yurtlarida

«Jelqom», «Jas fizikler», «Tulkishék», «Miyras», «Malika», «Qarlig'ash», «Barin bilgim keledi», «Jas adabiyatshilar», «Diydar» ruknlari ostida maqolalar berib birladi. Shuningdek, «Maktab turmisi», «Mag'an so'z berin!», «Qane, kim tez tapqir?», «Kelin, do'slasayiq!», «Kelin, pikir leseyiq!», «Oqidiq, pikir aytamiz», «Ulli tulg'alar xatirixinan», «Jer juzine sayaxat», «Bolar sho'lkeme - tarbiya maktabi», «Diqqat: jas o'spirim!», «Maktepke

sohada gullab-yashnashi, yoshlarning mas'uliyatlari va jamoat ishlarida faol bo'lishlariga o'z hissasini qo'shib kelmoqda.

Gulnora NURLEPESOVA,
Nukus shahar hokimi
o'rinnbosari - Xotin-qizlar
qo'mitasi raisi

Barkamol avlodni tarbiyalashda Nukus shahridagi 32-umumta'lim maktabi jamoasi ham o'z hissasini qo'shib kelmoqda. Mazkur maktab «Yilning eng yaxshi maktabi - 2009» nominatsiyasini qo'lga kiritgan.

Maktabga O'zbekiston va Qoraqalpog'iston Xalq ta'limi a'lochilari 15 yildan buyon rahbarlik qilib kelmoqda. 1987-yilda ochilgan budargohda 939 nafar o'quvchi ta'lim olmoqda. Ularga 103 nafar o'qituvchi to'rt tilda - qoraqalpoq, o'zbek, qozoq va rus tillarida saboq beradilar. O'quvchilarning mukammal bilim olishlari uchun maktabda barcha sharoitlar yaratilgan.

Laboratoriya xonalari, zamonaviy uslubda kompyuterlashgan jihozlar, fan to'garaklari, o'quvchilarning iqtidorini rivojlantrish uchun qo'shimcha dars xonalari ular xizmatida. Yana rus tili, ingliz tili, rassomchilik to'garaklari, sport seksiyalari ishlab turibdi. «To'maris» raqs to'garagida ko'plab qizaloqlar raqs sirlarini o'rganishadi.

O'zbekiston Xalq ta'limi a'lochilari

G.Tajenova, G.Ko'sekova, Z.Qulimuratova, T.Nedarupova va boshqalarning ko'rgazmali vositalalar bilan dars o'tishlari maqtovga sazovor. Maktab o'quvchilar

Nukusda o'tkazilan «Hunarmand yoshlar» tanlovida kashtachilik bo'yicha 8-sinf o'quvchisi S.Belanogova birinchilikni qo'liga kiritdi. Sportning kikboksing turi bo'yicha O'zbekiston championi D.Jamlenov, «Yangi avlod - 2008» bolalar festivali

VILNING ENG YAXSHI MAKTABI

bilim, hunar, sport bo'yicha ko'plab ko'rik-tanlovlarida yuqori natijalarga erishmoqdalar. Zukko va bilmidon o'quvchilar o'tgan yili «O'yla, izla, top!» yoki «7X7» teleo'yinida qatnashib, final bosqichida ikkinchi o'rinni egallashdi.

laureati, shuningdek, «San'at g'unchalar» XI Respublika yosh san'atkorlar tanlovida 1-darajali Diplom bilan taqdirlangan 8-sinf o'quvchisi Lola Qalbayeva kabi o'quvchilar maktab faxriga aylanishgan.

Mazkur bilim dargohida sakkiz nafar nogiron bolalar ham tahsil olishadi. G.Emjarova, Z.Ubaydullayeva, R.Daniyarova kabi muallimlar ularning uylariga borib, dars o'tib keladilar.

Biz maktab hayoti bilan tanishar ekanmiz, ertamiz egalarining bilimli, kuchli, dono, bir so'z bilan aytganda, barkamol avlod bo'lishlarida maktab jamoasining katta hissasi borligiga ishonch hosil qildik. Shunday mas'uliyatli vazifani amalga oshirayotgan mazkur maktab haqli ravishda «Yilning eng yaxshi maktabi» bo'lgan.

ZEBO qiz tayyorladi

AYNURANING OLTIN MEDALI

Qoraqalpog'iston Respublikasidagi ixtisoslashtirilgan hunarmandchilik maktab-internatda iqtidorli, hunarmand o'quvchilar yetishib chiqmoqda. Ulardan biri mazkur maktab-internat bitiruvchisi – mo'yqalam sohibi Aynur Sapekyeva.

– Mening rassomchilikka qiziqishimda dadam Polat Sapekyevning xizmatlari katta bo'ldi, – deydi Aynura.

– Esimda, dadamning yonida o'tirib olib, oq qog'ozga bir nimalarni qoralardim. Shunda dadam: – Mening qizim katta bo'lsa, rassom bo'ladi, – deb g'ururlanganlar.

Aynura rassomlik sirlarini ustozlari S.Jaqшибayev, J.Lepesov, N.Shukirullayev dan qiziqish bilan o'r-gana bordi. Aynura ustozи J.Lepesov bilan birgalikda o'quvchilar orasida birinchilar qatorida O'zbekiston Rassomchilik Akademiyasi Qoraqalpog'iston bo'limining ko'rgazma saroyida «Ustoz-shogird» mavzusida ko'rgazma tashkil qilishga muvaffaq bo'ldi. Xalqimizning beba bo'merosi, to'y-marosimlari, urf-odatlari, milliy kiyimdag'i qoraqalpoq qizlarining siymolari Aynuraning chizgan asarlari kolleksiyasidan o'r-in olgan. Shuningdek, Aynura o'z ijodiy ishlari bilan respublikamizda, dunyo miqyosida o'tkazilgan ko'rik-tanlovarda ham qatnashib kelmoqda. U «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakatining Qoraqalpog'iston

Respublikasi Kengashi va Nukus shahri Kengashi tomonidan o'tkazilgan ko'rik-tanlovarda o'z ko'rgazmalari bilan qatnashib, bir necha bor «Faxriy yorliq» va boshqa mukofotlar bilan taqdirlandi. Jumladan, Hindistonda o'tkazilgan «Shankar – 2007» xalqaro yosh rassomlar tanlovida «Ku-

o'tkazilgan «Biz baxtli yoshlarimiz» ko'rik-tanlovida suratlari bilan qatnashib, «Faxriy yorliq» bilan taqdirlandi. 2009-yili «Ovulum – oltin xazinam» ko'rik-tanlovida birinchi o'rinni olib, tahririyat «Faxriy yorlig'i ni hamda qimmatbaho sovg'a-larni qo'liga kiritdi.

Aynura rassomchilikdan tashqari milliy kashtachilikka ham qiziqadi. U sportning engil atletika turi bilan shug'ullanadi. Shuningdek, ingliz tili, kompyuter saboqlarini yaxshi o'zlashtirib olish uchun kurslarga qatnab tahsil olmoqda. U o'zbek, qozoq, rus tillarida erkin so'zlassha oladi.

Aynura respublikamizdagi taniqli rassomlar J. Izentayev, J.Qutlimuratov, shuningdek, mashhur musavvir Leonardo Da Vincining uslublariga havas qiladi. Kelajakda ulardek taniqli rassom bo'lib, xalqimizning milliy qadriyatlarini o'z rasmlari orqali dunyoga tanitishni orzu qiladi.

Haqiqiy iqtidor egasi, mo'yqalam sohibi Aynura Sapekyevaning kelajakda bundan-da katta muvaffaqiyat larga erishishiga ishonamiz.

ZERIKISH BEGONA

Aydin Sultanova va Asel Turg'anbayeva hozirgi vaqtida 23-umumta'l'm maktabida o'qiydilar. Ikkori boshqa-boshqa sinifa o'qisalar-da, juda yaqin dunganalar. Aydin onasi Tazaxan opa Joldasovadan tikuchilik sirlarini o'rgana boshladi. Asel esa ustozи Aliya Erboldavan ingliz tilini o'rganapti.

Kitob, gazeta o'qish ikki dunganoning sevimli mashg'uloti. Shuning uchun ham ularga zerikish begona.

USTOZ

Boshlan-g'ich sindf rahbarimiz Dilbar opa Emberger-nova har haftaning juma kuni o'tkaziladi-gan sindf so-atida «Jetkin-shek» gazetasi ning yangi sonini o'qib berib, bizni gazeta mutolaasiga qiziqitira boshlagandilar. Undagi har bir maqola, hikoya, krossword, boshqotirmalar, hattoki «Ochil dasturxon» ruknidagi matnlarni ham o'qib berardilar. Bizlar uni qunt bilan tinglab o'tirardik. So'ng, maqolalar bo'yicha o'zimizdan fikr-mulohaza so'rardilar. Shundan bo'lsa kerak, hozir ham bu gazetani sevib o'qiyimiz.

SABAB

Maqolalarimiz bilan qatnashib turamiz. «Jetkinshek» gazetasi biz yosh muxbirlarning haqiqiy do'stimiz.

Aynur
JANABERGENOVA,
Nukus tumanidagi
12-umumta'l'm maktabi
o'quvchisi

Ra'no ROZUMBETOVA,
To'rtko'l shahridagi 16-
«Shodiyona» maktabgacha ta'l'm
muassasasi mudirasi:

– Bog'chamizda 280 nafar bolajon ta'l'm-tarbiya oladi. Ular uchun barcha shart-sharoitlar yaratilgan. Kompyuter, lingafon, ma'naviyat va ma'rifat xonasasi, sport, musiqa zali va fitobor jajjilarimiz xizmatida. Ingliz va rus tili, gimnastika to'garaklari ham bolajonlar bilan doimo gavjum.

Ayni kunlarda issiq-xonamizda bodring, pomidor pishgan, turli ko'katlar barq doimo gavjum.

Bir so'z bilan aytganda, farzandlarimiz ana shunday yaxshilar qo'lida kamol topmoqda.

OLMOS

MAQTAUNCHOOQ

Aysanem juda odobli o'quvchi. Barcha fanlarni a'loga o'zlash-tiradi. Yana «Jetkinshek» gazetasiga maqolalar, hikoya va ertaklar yozib turadi. O'qituvchilar uni barchaga ibrat qilib ko'satishadi.

Kullas, barcha tengdoshlariga o'rnat bo'ladigan qiz.

Sinfodoshlari Aysanemga havas qilib, u kabi gazetaga maqola yozishni orzu qilishadi. Bu yil ular butun sinfi bilan uch dona gazetaga obuna bo'lishdi.

Bir kuni sinfga gazetaning yangi soni keldi. O'quvchilar uni talashib-tortishib o'qiy boshlashdi. Aysanemning do'stlari u yozgan ertakni qiziqish bilan o'qib o'tirishganda, Guljamal:

— Bunday ertakni kim ham yoza olmaydi. Hali ko'rasizlar, ertaga men bundan ham qiziqarliroq

GULJAMAL

ertak yozib kelaman, — dedi maqtanib. Darslar tugab, uyiga qaytgan Guljamalning sinfdoshlariga bergen va'dasi esiga tushib, shosha-pisha qo'liga qog'oz-qalam oldi va qanday mavzuda ertak yozsam ekan-a, deya bosh qotira boshladi.

O'ylayverdi, o'ylayverdi, xayoliga hech qanday fikr kelmadi. Nima yozishni bilmay, qo'lidagi ruchkasini stol ustiga tashladi-da: «Ertak yozish degani bunchalar qiyin bo'limasa?» deya o'rnidan turib ketdi.

Ertasi kuni maktabda uni sinfdoshlari o'rtaqa olib:

— Qani, Guljamal, ertagingni o'qib ber-chi, fikrimizni aytaylik, — deyishdi.

— Ertak yozish bunchalik qiyinligini bilmagan ekanman. Harchand urinmay, hech narsa yoza olmadim. So'zimning ustidan chiqqa olmaganim uchun meni kechiringlar! — dedi. Oxirini o'ylamay maqtanchoqlik qilgan uchun do'stlari oldida uyalib qoldi.

Fariza AVEZOVA,
Nukus shahridagi 37-ixtisoslashtirilgan maktabning 9-«A» sinf o'quvchisi

Tulki yugurib kelayotib, to'satdan quduqqqa tushib ketibdi. Chiqayin desa, chiqolmabdi.

Suv izlab yurgan bir Echki Tulki ko'rib:

— Hoy, Tulki botir, bu quduqda nima qiliyapsan? — deb so'radi.

— Voy-bo'y, nimasini so'raysan, muzdek suvda rohatlanib, salqinlab o'tiribman. Qirda juda chanqab ketgandim. Quduqning ichi keng, salqin ekan. Suvni ham tip-tiniq, — debdi Tulki ayyorlik bilan.

Buni eshitgan Echki:

— Men ham muzdek súvdan ichib, bir mazza qilay, — deya sakrab quduqqa tushibdi. Tulki epchillik bilan Echkingning ustiga, so'ng shoxiga chiqib, bir sakrab tashqariga chiqib olibdi va ortiga qaramay o'z yo'liga ravona bo'libdi.

Uydagilar bilan A.S.Pushkining «Oltin baliqcha» ertagi asosidagi multfilmni tomosha qilib o'tirgan edik. Multfilm tamom bo'lgach, besh yoshli singlim

Zayfuna:

— Bechora bobo, oltin baliqchadan yomon kampiri uchun shuncha narsa so'ragandan ko'ra, o'ziga bir yaxshi kampir so'rasha bo'ldi-ku, — dedi.

Jajii ukamdan bu gapni kutmagandik, rosa kulishdik.

Atabek SATBAYEV,

Nukus shahridagi 40-umumta'l'm maktabi o'quvchisi

TAKSIGA MINAYLIK

Bolaligim – poshsholigim

Murat otasi bilan bozorga borish uchun avtobusga mindi. Otasiga darhol bir ayol joy berdi. Otasi o'rindiqqa o'tirib olib, kel, bolam, deya Muratni yoniga chaqirdi. Shunda boyagi ayol:

— Hey taxon, men bolangizga emas, o'zingizni siylab joy berdim, — dedi...

Ular bozordan qaytishayotganda, avtobus bekatiga yo'l olgan otasiga qarata Murat:

— Ota, keling, avtobusga chiqmay qo'ya qolaylik! Odamlar joy berib, ketidan minnat qilishadi. Undan

ko'ra, anavi taksi g a minaylikda, avtobusning orqasidani boraylik, — dedi.

D. UBBINIYAZOVA

Besh yoshli Aysho'lpin hamma narsaga qiziquvchan qiz. Ertabahorda tuxum bosib yotgan kurk tovug'i bir talay jo'ja ochib chiqdi. Bir-birdan chiroyli jo'jalarni ko'rgan Aysho'lpin xursand bo'lib ketdi. Sapsariq, momiq jo'jalar uning ermagiga aylandi. Ulardan birini ushlamoqchi bo'lgan edi, ona tovug bolalarining yoniqa yaqinlashtirmadi. Xafa bo'lgan Aysho'lpin onasiga:

— Oyi, jo'jalarning bittasini ushlab bering. Ular bilan o'ynagim kelayapti, — dedi erkalanib.

— Jo'jalar bilan o'ynasan, ularni o'ldirib qo'yasan, qizim! — deya tushuntirdi onasi.

Aysho'lpin tixirlik qilavergach, unga bitta jo'jani ushlab berdi.

Aysho'lpin xursand bo'lib kechgacha jo'jani qo'lidan qo'ymay yurdi... Kechqurun ularnikiga mehmونlar kelishdi. Oysi ular bilan ovora bo'lib, qizining qo'lidagi jo'jani ona tovugqa qo'shib qo'yishni unutdi.

AYSHO'LPA NNIN JO'JALARI

Muslima MAMBETNIYAZOVA,
Kegeyli tumanidagi 6-umumta'l'm maktabining o'quvchisi

QORAQALPOQ XAND ALARI

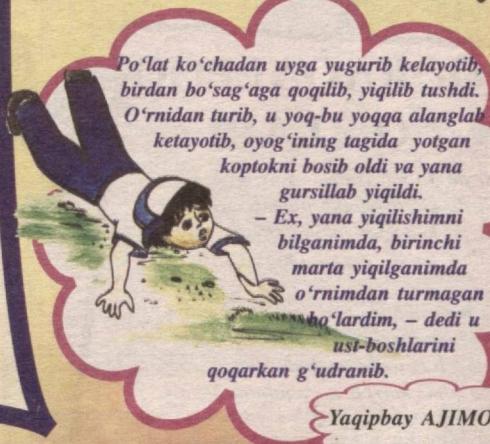

Ayiqday lapanglab yuradigan Azamatning otasi:

— Aylanayin ayig'im, beri kel, choy ichamiz, — deb chagirdi.

Azamat qovog'ini uyib:

— Ota, meni ayig'im, ayig'im deysiz-u, sira asal olib kelib bermaysiz-ku! — dedi.

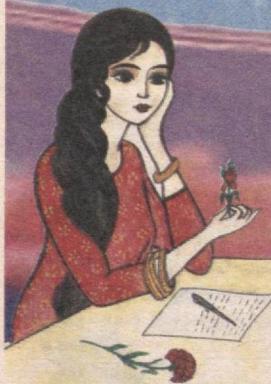

Yaqipbay AJIMOV

Aysho'lpin jo'jasini o'zi bilan olib yotdi...

Ertasi kuni u uyqdan turibog, jo'jasini izladi. Qarasa, u tagida o'lib yotibdi. Bu holni ko'rgan Aysho'lpin yig'lab yubordi. Uning ovozini eshitib, oyisi yugurib keldi va:

— Bay-bay, jo'jani uvol qilibsan-ku, — dedi nobud bo'lgan jo'jaga achinib... Aysho'lpin yig'lamisirab, qilgan ishiqa pushaymon bo'ldi. U endi jo'jalarni uzoqdan turib tomosha qildigani bo'ldi...

Əziz o'quvchi! Payqaganmisiz, sahrodag'i saksovul va yovshanlar iforidan quvvat olib yashayotgan qoraqalpog'istonlik tengdoshlarin qalamidan to'kilgan so'zlarga quyosh singib ketgandek-a?! Misralarida kengliklar nafasi ufurgan, dardmand Orolning nolalari jo bo'lgan she'rarda yosh ijodkorning quvonchi ham, ixtirobi ham uyg'unlashgan. Shu bois, satrlar qatidagi samimiyat sizni o'zi bilan birga fikrlab, birga odimlashga undayveradi.

QORAQALPOQ QIZLARI

Sizda To'marisning jasurligi bor,
Sizda Guloyimning nomus, ori bor,
Sizda keng jahoning savlat, shoni bor,
Olam ko'rgi qoraqalpoq qizlari.

O'n barmoqda hunari jilvalanan,
Ko'rganlarning dilida havas unar,
Liboslari ustida yal-yal yonar,
Ko'hlak, ko'rqli qoraqalpoq qizlari.

Bosgan izi gul-chechakka burkangan,
So'z, suhbat yuraklarga chirmangan,
Bu dunyoni go'zallikka o'ragan,
Qo'llari gul qoraqalpoq qizlari.

Iqbol ABDUSODIQOVA,
Nukus shahri

MEN ODAM BO'LSAM DEYMAN

Bobom «Shunqorim», deydi,
Buvim-chi «Norim», deydi,
Otam «Tulporim», deydi,
Onam «Qo'chqorim», deydi.
Tez-tez o'ya tolaman,
Qachon ODAM bo'laman?!

TOYCHOQ

Jajjigina sho'x toychoq,
Tinim bilmas, urinchoq.
Yerga qadab tuyog'in,
Qimirlatar qulog'in.

Og'zin ochib esnaydi,
Dikonglaydi, kishnaydi.
Tovush chiqsa alanglar,
Dala-dashtga yo'l olar.

Yellar bilan o'yashar,
Quyosh chiqsa yorishar.
Yaltirar ipak juni,
Ustida go'yo to'ni.

Oyzoda
RAHIMOVA,
Nukus shahridagi
40-maktab
o'quvchisi

QUSHLAR

Qushlar uchib keldilar
Uya solib terakka.
Olib chiqdim uyimdan
Ularga don yemakka.

Xas-cho'plarni ortqilab
In qurdi tumshug'ida.
Kuz kelsa xayr so'zin
Bog'laydi qo'shig'iga.

***

Nodirvoy novvoy
Issiq non yopdi.
Nonin novvotday
Shirin deb sotdi.

Jonsuluv QANOTBOYEVA,
Kegeyi tumanidagi
42-maktabning
6-sinf o'quvchisi

KAPTAR

Jajji ukam O'tkirvoy,
Kaptarni yaxshi ko'rар.
Bir kosa qand maydasi
Bir kunga zo'rg'a yetar.

HAKKALAR

Yerga qo'ngan hakkalar,
Kuchugimga chap berar,
Hakkalar, hakkalar,
Ushlatmaydi, pand berar.

QARG'A

Qora qarg'a oppoq qorga,
Yumalashni hech qo'yamaydi.
Nodon bu qush shunday qilsa,
Oqaraman, deb o'laydi.

XO'ROZ

Uyquchi do'stim Sheroz,
Darslarni ko'p qoldirar.
Uyg'otmasa xo'rozi,
Tushda maktabga borar.

Yaqipbay AJIMOV,
bolalar shoiri

VATAN

Tuprog'ingga qadam qo'yish baxtimdir,
Bag'ringda rizqimni terish baxtimdir,
Boshlagan yo'lingdan yurish baxtimdir,
Jonimdan ziyoda, qutlug' Vatanim!

Har bir garding ko'ngillarning navosi,
Yuragimni chayar suving havosi,
Og'ushingdir ilm-u hikmat ma'vosi,
Jonimdan ziyoda, qutlug' Vatanim!

Muqaddas UZOQBOYEVA,
Qo'ng'irot tumanidagi 3-maktabning
7-sinf o'quvchisi

VATANNING YULDUZI BO'L!

Yulduzlar shivirlaydi
Osmonda yal-yal yonib.
Nimalar deb imlaydi
Ko'zimdan quvonch olib.

«Ey, ozod yurtning qizi,
Oqla eling osh-tuzin,
Tuprog'ing ko'zga surib,
Bo'l Vatanning yulduzi!»

Nigora YO'LDOSHEVA,
Qo'ng'irot tumanidagi 3-maktabning
7-sinf o'quvchisi

ONA

Onam, mening yuragimda jonimsiz,
Tomirimda oqib turgan qonimsiz.
Hislarimga nafis gullarni qadab,
Kelajagim yaratasziz ardoqlab.||

Nodira NORBOYEVA,
Qo'ng'irot tumanidagi 3-maktab
o'quvchisi

Qoraqalpoq tilidan
Go'zal BEGIM tarjimalari

Osimxon VOSIXONOV
chiqagan rasmilar

2010

Tong yulduzi
21-iyun

ILK SABOQLAR

Baxit va Asqar Jumamuratovlar aka-uka. Ular Nukus shahridagi 2-ixtisoslashtirilgan maktabda ta'lif-tarbiya oladilar. Shuningdek, 2-BO'SM (bolalar va o'smirlar sport maktabi)da taekvando to'garagining a'zolaridir.

Baxit hozir 13 yoshda. Uni yetti yoshida murabbiy Serik Muratov taekvando bilan shug'ullanishi uchun sport maktabiga boshlab kelgandi. Mana, ilk saboqlar ham ortda qoldi. Baxit mashg'ulotlarga jiddiy yondashdi, musobaqlarga puxta tayyorgarlik ko'rdi va Qoraqalpog'iston hamida O'zbekiston viloyatlari bo'yicha bellashuvlarda muvaffaqiyatlari qatnashdi. Uning shodashda medallarni qo'lga kiritgan damdag'i qvonchiga sherib bo'lgan ukasi Asqar ham besh yoshidan akasiga ergashib, mashg'ulotlarga birga boradigan odat chiqardi. Oradan yillar o'tdi. Asqarning qiziqishi ham shunchaki emas ekan. Ayni damda u Qoraqalpog'iston birinchiligi bo'yicha o'tkazilgan O'zbekiston championatida oltin medallni bo'ldi.

ORTDA QOLDI

Aka-uka taekvandochilarga ko'pchilik havas qiladi. Ularning qora belbog' sohibiga aylanganliklari esa murabbiy Serik akani g'oyat quvontirdi. Endilikda bu bolalar nufuzli musobaqlarga tayyorgarlik bilan band.

Aminmizki, ular mamlakatimizda taekvando sport turivojiga munosib hissalarini qo'shajaklar.

Gumsha ESEMURATOVA,
QMU 1-akademik litseyi o'quvchisi

CHOPQIRLAR BAYRAMI

Rasm muallifini

Ushbu bayramni 546-maktabgacha ta'lif muassasasi tarbiyalanuvchilari boshlab berishdi. Shundan so'ng 3 yoshdan 94 yoshgacha bo'lgan 1500 kishi shahar bo'ylab yugurishni boshladilar. O'g'iloy ham farg'onaliq, samarqandlik, toshkentlik tengdoshlari qatori musobaqa

Shu kunlarda dunyo bo'ylab ommaviy yugurish kuni o'tkazilyapti. Ellikqal'alik O'g'iloy Ilyosova ham Toshkentga yugurish bayramida qatnashish uchun keldi.

faol qatnashdi. Natijada, ikkinchi o'rinni qo'lga kirdi Farg'ona shahridagi 11-maktabdan kelgan 7- sinf o'quvchisi Tanya Talanova birinchi o'rinni sohibasi bo'lishga erishdi. Nukuslik Alfiya Komisboyeva uchinchilikka munosib vakil bo'la oldi.

Darvoqe, yugurishni yoqtiradigan bolalarga g'oliblarimizning uchta savoli bor:

1. Yugurish sport turlarini sanab bering.
2. Olimpiya yugurish kuni O'zbekistonda qachon o'tkazila boshlagan?
3. O'zbekistoning eng mashhur yugurish ustalari...

Flora FAXRUTDIN

GULSHADAGA ATALGAN GULLAR

Nukus aeroportida Andijon shahridan qaytg'an qoraqalpog'istonlik sportchilarni kutib olish marosimi tantanaga aylanib ketdi. Ularga Qoraqalpog'iston Respublikasi Yuqori Kengashi qo'mita boshlig'i V.Nurabullayev, Kengash raisi o'rinosi K.Abdijaliyev peshvoz chiqdilar.

Dasta-dasta gullarga ko'milgan yosh sportchilarning quvonchi cheksiz edi. Ayniqsa, voleybol bo'yicha 17 ochko to'plagan Gulshada Sodiqovaga atalgan gullarning muattar bo'yи aeroportini tutib ketdi. Uning dugonasi Dilaram Seytova ham munosib natijaga erisha oldi. O'g'il bolalar orasida qo'l to'pi bo'yicha murabbiy Azat aka Beknazarov quvonchini shunday o'tqoqlashi:

— «Universiada – 2010» musobaqlarida uchinchiligi o'rinni egallash jamoamiz a'zolari uchun oson kechmadi. Chunki kuchli raqiblar bilan bellashdik. Keyingi bellashuvlarda g'oliblik shohsupasining yuqori pog' onasini zabit etish uchun astoydil mehnat qilamiz.

A. TUREKYEYeva,

«Qoraqalpog'iston yoshlari» gazetasining muxbiri

1. Janubiy Afrika Respublikasida o'tkazilayotgan «FIFA-2010» championati o'chilish marosimida ijob etiladigan «Afrikaning yulduzli onlari» qo'shig'i ijrochisi, kolumbiyalik pop yulduzi. 2. 1966-yilgi jahon championatiga mezbonlik qilib, g'olib bo'lgan mamlakat. 3. FIFA championati o'ynilarining tashkilotchilaridan biri. 4. «FIFA» – 2010 championati ni o'tkazishga «Adidas» kompaniyasi tomonidan taqdim etilgan to'pg'a berilgan nom. 5. Juhonning uch bor championligiga sazovor bo'lgan Yevropa qit'asi mamlakati. 6. O'yin davomida yon chiziqdan tashlab beriladigan to'p. 7. Ispaniya terma jamoasi tarkibidagi mohir to'purar. 8. Chili terma jamoasida ishtirok etadigan hujumchi. 9. «To'p afsungarlar» nomini olgan terma jamoa darvozaboni. 10. Juhon championating 1000-golini 1978-yil championatida Shotlandiya terma jamoasi darvozasiga kiritigan niderlandiyalik futbolchi. 11. «FIFA – 2010» championati ga Angliya terma jamoasini tayyorlagan italiyalik murabbiy. 12. Yutuq hisobi. 13. Yaponiya terma jamoasi tarkibidagi hujumchi. 14. O'yindan tashqari holat. 15. Kot-d Ivuar terma jamoasidagi tanqli to'purar. 16. Fransiya terma jamoasidagi to'purar himoyachi. 17. Mundiallar tarixidagi birinchi golni Meksika terma jamoasiga kiritgan futbolchi. 18. «FIFA – 2010» Kamerun terma jamoasi tarkibida eng ko'p o'yin o'tkazgan himoyachi. 19. Uruguay terma jamoasi yarim himoyachisi. 20. Serbiya terma jamoasi

- murabbiyi. 21. Slovakiya terma jamoasi himoyachilaridan biri. 22. Germaniya terma jamoasi tarkibidagi yarim himoyachi. 23. Futbolchi «kengurular» nomini olgan terma jamoa. 24. 2006-yilda o'tkazilgan jahon championatida 2000-golni Angliya terma jamoasiga kiritgan shvetsiyalik futbolchi. 25. Futbol sovrini. 26. Mohir to'purar Krishtian Ronaldo o'ynaydigan terma jamoa murabbiysi.

MUAMMONOMA

Avvalo quyida ta'riflari bayon etilib, raqamlarda ifodalangan kalit so'zlarni toping.

1. XIX jahon championati hakamalaridan biri, FIFA referisi, ikki bor Osyonning eng yaxshi hakami deb e'tirof etilgan vatandoshimiz, futbol maktabi instrutori – 14, 7, 4, 13, 3, 5, 16.
  2. Futbol bo'yicha birinchi jahon championati o'tkazilgan mamlakat – 11, 7, 11, 8, 16, 13, 18.
  3. Championat g'olibini aniqlanadigan hal qiluvchi o'yin – 10, 2, 9, 13, 6.
  4. Futbolchi poyabzali – 12, 11, 3, 1, 13.
  5. O'yin davomida barchaning e'tiborida bo'ladigan futbol anjomni – 3, 17, 15.
- Endi kalit so'zlari javoblari asosida shakl atrofidagi raqamlarni harflar bilan almashtirib, muammonomani hal eting. Bunda ulardan ommalashgan sport turiga berilgan ta'rifi bilib olasiz.

Foziljon ORIPOV tuzdi

